

Gek van geuren

Overheden en bedrijven gebruiken steeds vaker geuren om mensen te beïnvloeden. In winkels, op politiebureaus en stations wordt met parfums gesprayd om mensen te kalmeren of tot kopen aan te zetten. Tegelijkertijd groeit het aantal mensen met een overgevoeligheid voor deze kunstmatige geuren.

Tekst: Erik van Stokkom / Foto's: Stock.xchng

Schoenen verkopen beter in een winkel die naar bloemen ruikt. Autofabrikant Rolls Royce spuit zijn nieuwe auto's vol met de nagemaakte lucht van een versie uit 1965. Coca Cola plaatste tijdens het EK voetbal mini-voetbalstadions in twintig supermarkten die roken naar vers gemaaid gras. En bioscopen van Pathé bliezen afgelopen zomer tijdens een deodorantreclame een parfum van komkommer en groene thee over de

hoofden van de filmliefhebbers. Geuren bepalen onze indruk van een omgeving. Bewust of onbewust. En hoewel sommige mensen daar doodziek van worden, lijkt de trend onomkeerbaar.

**'IRRITERENDE STOFFEN
KUN JE NIET VERMIJDEN:
DAT IS EEN UTOPIE'**

Youri Bredewold, hoofd marketing van Pathé, vindt het gebruik van geuren in de bioscoopzaal prima. 'Vooraf kregen we wel wat mailtjes van verontruste klanten, maar tijdens de actie waren de reacties louter positief. De reclame viel extra op. Waarom er niet veel vaker geuren gebruikt worden? Ik denk dat de marketeers nog te traditioneel zijn.' Een andere reden zou natuurlijk kunnen zijn dat het publiek er niet op zit te wachten. De opmars van kunstmatige geurstoffen is onstuitbaar. Bedrijven laten juichend weten dat hun omzet tientallen procenten stijgt en dat het ziekteverzuim afneemt. Geurenfabrikant Ambius schrijft in zijn brochure: 'Aantrekkelijke geuren ruiken niet alleen lekker. Ze beïnvloeden onze herinneringen en emoties.' Het woord 'gezondheid' komt op de website en in de brochures van Ambius niet voor.

DE NEUS

Een grote speler op de geurmarkt is Smart-Nose bv. Dit bedrijf leverde een sinaasappelgeur aan de politie van Rotterdam Rijnmond. Van deze geur worden arrestanten lekker rustig. Karin van Oostrum is de geurspecialist van Smart-Nose. Ze noemen haar De Neus. Op de vraag of ze wel eens klachten krijgt, zegt ze: 'Altijd als je met iets nieuws komt, heb je mensen die zeggen dat ze er last van hebben. Ik denk dat zo iets tussen de oren zit. Zelf heb ik ook astma, maar met onze geuren heb ik nooit problemen. Wel van sprays uit spuitbussen en van de lucht van gebakken spekjes. Wij voldoen aan hoge kwaliteitseisen, opgesteld door IFRA, een internationale organisatie die toezicht houdt op geuren en gezondheid. Ik werk hier al twintig jaar en ik hoor nooit iets over mensen die overgevoelig zijn voor onze producten.'

'IK KOM DE DEUR NIET MEER UIT, OMDAT IK OVERAL ZIEK WORD'

Geerteke de Haas uit Rhenen is overgevoelig voor alle mogelijke parfums en andere chemische stoffen. Volgens haar nemen de problemen hand over hand toe: 'In twintig jaar tijd is het gebruik van chemische stoffen in de samenleving enorm gegroeid. Je kunt het zo gek niet bedenken of er worden geuren toegevoegd: schoonmaakmiddelen, voedsel, kleding, meubels. En ik hoor van steeds meer mensen dat ze daar niet tegen kunnen. Ikzelf kom vrijwel de deur niet meer uit omdat ik overal ziek word. En ik ben niet de enige. Ik leid een stichting voor mensen met een chemi-

MELDPUNT

Mensen die ziek worden van parfums, geurstoffen, uitlaatgassen of allesbranders kunnen hun bevindingen melden bij de Stichting Meldpunten Netwerk Gezondheid en Milieu (MNGM) in Rotterdam. Naast het registreren van klachten en ervaringen probeert deze organisatie lotgenoten met elkaar in contact te brengen en communicatie te bevorderen met de overheid en milieuvuilers. Kijk op www.mngm.nl of bel: (010) 4558201.

sche overgevoeligheid, MCS genaamd. Dit staat voor Multiple Chemical Sensitivity. In een paar jaar tijd hebben zich 850 mensen bij ons aangemeld.'

OVERHEIDSMAATREGELEN

Kunstmatige geurstoffen zijn vaak zo subtiel dat een gewoon mens ze niet eens opmerkt. Dit verandert zodra iemand een allergie of overgevoeligheid ontwikkelt voor een bepaalde stof. Zo schreef Will (42) uit Zeewolde op het forum van www.astmafonds.nl: 'Ik werk in een drogisterij – ja met al die heerlijke geuren, waar ik dus inmiddels niet meer tegen kan. Nu werk ik op arbeidstherapeuti-

sche basis twee keer drie uur en twee keer vier uur per week. Die vier uren achter elkaar werken, breken mij steeds op. Dat werkt dus eigenlijk niet. De longarts heeft gezegd dat als medicijnen niet helpen, ik op medisch advies een andere baan moet nemen.' Allergoloog en internist Ad Jansen van de Nederlandse Vereniging voor Allergologie (NVvA) neemt de problemen serieus: 'Huisartsen, longartsen en allergologen kennen allemaal patiënten die allergisch of overgevoelig reageren op uiteenlopende stoffen. Onze patiënten ondervinden hinder bij het sociaal- ➤

TIPS OM KLACHTEN TE VOORKOMEN

Het beste is natuurlijk om situaties met sterke geuren te vermijden:

- Kies een beroep of hobby zonder lijm- of verfluchten of andere sterk geurende middelen.
- Ventileer en lucht uw huis.
- Let bij aanschaf op de samenstelling van producten. Kies bijvoorbeeld verf op waterbasis.
- Plak meubels van spaanplaat aan de onderzijde af. Hierdoor komt minder formaldehydegas vrij.
- Textiel (kleding, meubelstof) is soms behandeld met een kreukherstellende of vuilafstotende stof. Vooraf stomen van deze producten helpt.
- De drukinkt van een 'verse' krant kan irriteren. Laat de krant even opengeklagen liggen voordat u hem gaat lezen.
- En natuurlijk: overleg met uw huisarts of longarts welke medicatie het beste bij u past.

en beroepsmatig functioneren. In veel gevallen krijgen ze last van ontstekingsreacties in de longen. We zijn dan ook blij met overheidmaatregelen zoals het rookverbod in de openbare ruimtes.' Tegelijkertijd is Jansen weinig optimistisch over de mogelijkheden om geuroverlast definitief op te lossen: 'Het is een utopie om te denken dat we de blootstelling aan allergenen en irriterende stoffen volledig kunnen vermijden in onze samenleving.'

PSYCHIATER?

Overgevoeligheid en allergieën kunnen uiteenlopende klachten veroorzaken, zoals astma, hoofdpijn, misselijkheid, zwakte, duizeligheid en huiduitslag. Vaak is een allergie aan te tonen met een bloedtest, maar bij sommige mensen is er nauwelijks lichamelijk bewijs voor de ziekte. Zo ook bij Geerteke de Haas. Zij vertelt dat ze overgevoelig is voor vrijwel alle chemische stoffen, tot aan computers en medicijnen aan toe. De medische wetenschap heeft moeite om zulke klachten serieus te nemen, vertelt Geerteke: 'De meeste artsen verwijzen je liever naar een psychiater. Maar als je ziet dat de klachten verdwijnen zodra ik niet wordt blootgesteld aan al die parfums, dan weet je gewoon dat daar de oorzaak moet liggen.'

LAST VAN 'LEKKERE' LUCHTJES?

Heeft u ook last van parfums of andere luchtjes. Meld de redactie uw ervaringen en eventuele tips: anita.dijkstra@astmafonds.nl.

MEER BEGRIP

Om meer begrip te kweken voor overgevoeligheid voor geuren en andere gezondheidsklachten van mensen met een longziekte voerde het Astma Fonds in oktober een grootschalige publiciteitscampagne. Voor deze campagne werd onder andere de gratis bankpasformaatfolder 'Begrip' ontwikkeld, een handig hulpmiddel waarmee u begrip voor uw klachten kunt vragen.

U kunt deze bestellen via de webwinkel op www.astmafonds.nl.

Bestel de bankpasformaatfolder van het Astma Fonds